

bo društva našega mišljenja po celem Slovenskem, ki se ne bi odzvalo temu povabilu in ne bi poslalo zastopnikov na ta se-stanek.

Prihodnje dni se razpošiljajo vabila; ako bi se pomotoma kako društvo prezrlo, prosimo, naj se to takoj naznani »Slovenski krščansko-socialni zvezi« v Ljubljani. Podrobnosti obsegala bodo vabila sama.

Dobro došli v Ljubljani vsi delavski sloji za pravo prosveto našega naroda!

Politični ogled.

Razdelitev mandatov za štajerski deželni zbor. Graški nemško-nacionalni list »Tagblatt« je na podlagi statističnih podatkov izračunal, da pripada graškemu mestu — enajst mandatov. Računal je ta list takole: Štajerska šteje 1.356.058 prebivalcev, Gradec sam 138.370; volilcev v deželi je 120.636, v Gradcu 11.284; od 14.096.503 K direktnega davka odpade na glavno mesto 4.380.510 K, od indirektnega v skupnem znesku 2.380.510 K pa 515.176 K. Štajerska ima 60 izvoljenih poslancev. Po razmerju prebivalstva jih odpade torej na Gradec 6, po direktnih davkih 18, po indirektnih 12 in po številu volilcev 7. Povprečno ima torej Gradec pravico do 11 poslancev. »Grazer Volksblatt« je pa na podlagi tega ključa izračunal število kmetskih mandatov, katerih je doslej le 23. Od 60 mandatov odpade na deželo brez mest po razmerju direktnih davkov 51%, ali 30,6, po razmerju prebivalcev 73%, ali 43,8, z ozirom na število volilcev 80%, ali 48, ter po razmerju indirektnih davkov 62%, ali 37,2 mandata. Povprečno pripada torej deželi po ključu nacionalnega »Tagblatt« štirideset mandatov. Ostala mesta razun Gradca imajo pravico do 9 mandatov. Nova splošna kurija mora dobiti po obstoječem državnozbornem volilnem redu 11 mandatov, virilisti so pa trije. Ker tudi »Tagblatt« popolno prezira privilegirane kurije, veleposestvo ter trgovsko in obrtno zbornico, jih opusti tudi »Volksblatt«, in se torej razdele mandati deželnega zbora štajerskega, kot sledi: virilisti 3, mesta in trgi 20, kmetske občine 40, splošna skupina 11, torej skupaj 74 poslancev. Ta razdelitev je povsem napredna, pravična ter odgovarja na celi črti »Tagblattovemu« ključu. In vendar nemškimi nacionalcem nikakor ne gre v glavo, kako morejo kmetske občine zahtevati pomnožitev mandatov.

«Ti si pač sposobna za igralko», nadeja in se počasi bliža durim, »pa ne sprožil? Znabiti ne zadeneš prav, in potem — lahko noč vse tvoje zabave z nočnim obiskovalcem! Moja sablja te ne zgredi!»

Ko doseže duri, je odpre, ne da bi se carica premaknila.

«Pugačev te pozdravlja, Katarina, ali varuj se, ker on se povrne kot Peter III.»

«Na svidenje, Pugačev!» odgovori mirno carica.

V.

Drugo jutro po tej dogodbi skliče carica svoje generale ter jim zapove, naj se bijejo jeden odločen boj proti uporniku. Bila je huda bitka; topovi so gromeli, puške presketale. Orožje se je bliskalo v solnčni svetlobi. Tu so se videle gruče vojevalcev, divji bojni krik napolnjeval je zrak. Buzdovan, kij in meč švigal je po zraku, vzdigoval, padal in zopet vzdigoval poručen od krvi. Konji so rezgetali, teptali in divjali. Kdo bo zmagal? Pugačev pošilja vedno nove trume v boj; ne v boj, v mesarsko klanje. Tu leti konj z jezdecem brez glave po ravnini, tam že brez jezdec. Nove trume se vračajo na bojišče, boj se širi od ure do ure ljuteji, grozovitejši. Tam je preklal ruski buzdovan glavo kozaku, tam je prebodla sulica kozakova ruskega vojevnika. Kri teče v potokih, boj

Nova nadvojvodinja. Dne 10. avgusta je srečno povila nadvojvodinja Blanka, žena nadvojvode Leopolda Salvatorja, hčerko. To je že osmi otrok.

Stavka kmetov v Galiciji je začela pojemati. To pa brzkone zaradi pritiska od strani vlade, ki je delovala z orožniki in vojaštvom proti štrajku. Kmetje niso dosegli nič, vsaj ne poroča se o nikakem vspehu.

Surovo nastopanje Nemcev. Nemci ne morejo mirovati s preganjanjem Poljakov. Pretekle dni so imeli Poljaki neko veselico. Vlada je prepovedala društvom iti z razvitimi zastavami v cerkev in tudi poljski cerkveni govor je prepovedala. Duhovnik je moral nemški govoriti. Nemci pa s takim nastopanjem gotovo ne bodo ugnali Poljakov.

Prepričan katoličan. Na Francoskem zapirajo s silo redovniške šole ter iztiravajo redovnike. Podpolkovnik Sereni je dobil povelje, da gre v Ploemel z oddelkom svojega polka in tamkaj s silo zapre šolo in iztira redovnike. Podpolkovnik pa tega ni hotel storiti in je izjavil: »Jaz sem kristijan in ne bom sodeloval pri nobenem nastopu, ki je naperjen proti veri in proti mojemu verskemu prepričanju.« Prišel bo vsled te izjave, ki pa mu je le v čast, pred vojno sodišče.

Kronanje angleškega kralja se je vršilo zelo slovesno dne 9. avgusta. Kakor znano, je bilo kronanje najprej določeno za dan 26. julija, a kralj je tako močno obolel, da se ni mogel podvreči dolgim in mučnim ceremonijam, ki so v navadi pri kronanju. Sedaj se kronanje ni vršilo z istim sijajem, kakor je bilo prvotno namenjeno, to pa zaradi tega ne, da se kralj, ki še je vedno slab, preveč ne zmuči. Po končanem kronanju so vsi višji dostojanstveniki kralju prisegli zvestobo.

Ruski car in nemški cesar sta imela sestanek v Revalu. S tem sta pokazala, da sta obe državi v prijateljstvu in da hočeta ohraniti mir v Evropi.

Nemiri v Italiji. V provinciji Bari so resni nemiri vsled pomanjkanja. V Cassanu je 400 kmetov zasedlo posestvo markiza de Lucca in se neče umakniti. Orožniki so streljali na upornike. Eden je obležal mrtev, mnogo je ranjenih. V Manduriji je 1000 brezdelnih prišlo pred občinsko hišo, kjer zahtevajo kruha. Vojaštvo je pripravljeno.

Španski minister Sagasta je odstopil radi starosti in utrujenosti. Rekel je, da je hotel le še pozdraviti nastop mladega kralja kot novega vladarja in potem odstopiti.

Dopisi.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Po dejstvih, kakršna se nam nudijo v presojo, moramo priti do spoznanja, da je večina Slovencev v našem kraju glede narodnosti popolnoma breznačelna. Veliko jih je takih, ki pojma »narodnost« v obče ne poznajo, veliko pa, ki ga sicer poznajo, toda v svojo sramoto ne ravnaajo tako, kakor bi bilo temu spoznanju primerno. Vsem tem par prijateljskih besed v premislek!

Pred vsem je potrebna vzlasti dandanes vsakemu človeku trezna sodba: kar mu ugaja, kar spozna za pravo, k temu naj zavzame simpatično stališče, — kar pa se mu zdi napačno, o tem naj reče, da je napačno. Posebno velikega pomena je to pri narodni samozavesti. Toda ljudje dobro vedo, da store velik in odločen korak, ako se pridružijo jednemu ali drugemu borečemu se krdelu: odreči se morajo takozvani splošni priljubljenosti, dostop jim ni več prost v vse kroge. In ker nimajo nikakih načel, zato se jim zdi tako nevtrarno življenje najboljšo. Dolina, mirna dolina jim je ljubša nego vrhovi, kjer si stojita dve stranki nasproti, zavarovani so torej, ker brijejo viharji le po vrhovih, in ker vdarjajo strele istotako le ob vrhove! Toda človek, ki misli tako — to ni mož!

Dandanes mora imeti vsakdo neomajane nazore, svoje trdno prepričanje, in mora, ker ima razum in prosto voljo, svoje življenje uravnati po njem. Ako se zлага njegovo delovanje, javno in zasebno, vseskozi z njegovim družabnim svetovnim naziranjem, šele tedaj ima človek svoja trdna, popolna, dosledna načela. In tak mož, to je cel mož!

Svetovno dokazana je resnica, da se taka, poprej orisana neodločnost ne more ohraniti dolgo. Narava sili človeka, da se konečno, ako pride čas, pokazati barvo, mora odločiti ali za jedno ali za drugo. Človek brez načel, brez trdnega lastnega prepričanja, kako bo odločil tak? Jasno je, da je tak le orodje drugim, da drugi storijo to, kar bi moral storiti on — seveda v svojo korist. Ker homo govorili izključno o narodnosti, pomnite: korak od mlačneža do odpadnika, do izdajice, je le jeden!

Zato pa vas hočem vendar opomniti, vas, svoje rojake, svetovati vam hočem, kakor svetuje bratu brat, da začnete odsihdob spolnovati dolžnosti, dolžnosti ne do tujca, ampak dolžnosti do — sebe!

Ne sramujte se slovenskega jezika! To pravilo je povsem pravično in utemeljeno. Noben trezno misleč tujec vam ne bo zameril, ako se ravnate dosledno po

se je vnel na celi črti; kar se začno kozaki umikati. Rusi pritisnejo za njimi in cele armade upornikov se spuste v divji beg. A carski vojaki so njim za petami ter še jih mnogo pobijejo. Pugačev bil je popolnoma poražen, njegove čete pobite in razpršene ter odpodene v stepe, kjer se je začel upor. Pugačev boril se je obupno. Videl je konec svoje slave. Ranjen in od sovražnikov zasledovan, bežal je s peščico kozakov spremljan od Tugarova in njegove hčerke Sofije v nepristopne skale, iskaje skrivališče. Tam je ležal na kamenu, razmesarjen in krvav, kjer je premišljeval svoje napake in pregrehe. Vendar še ni izgubil upanja.

«Tugarov», obrne se k svojemu tovarišu. «Sreča nas je zapustila, ali pri prebivalcih Urala veljam še vedno kot Peter III. To ime zadostuje, da nabere močno armado.»

Kozak zmaje začudeno z glavo.

«Zastonj vse upanje!» odgovori trpklo. «Vse je izgubljeno in vsako zoperstavljanje nemogoče. Druzega nam ne preostaja, kot da te predamo.»

«Mene predati», zavpije prestrašeno Pugačev ter se nekoliko vzdigne. «Ali ne veš tega, da nam bo Katarina, ako se predamo, trgala ud za ud od telesa?»

«Vem, vem, Pugačev, ali meni se ni treba ničesar bati. Tvoje življenje je odkup-

nina za me. V jedni uri te zvežem in predam generalu Samarovemu.» Pri teh besedah je pokleknil Tugarov na prsi Pugačeva, mu odvezl meč in nadaljeval: «Spomni se na preteklost, Pugačev; si li imel kedaj tovariša, ki bi ti bil tako zvest kot jaz? Kdo je bil prvi, ki te je oklical za carja? Jaz, ker sem ti posodil roko za tvoje spletke, ne misleč na dobiček. Kaj sem storil, storil sem zato, ker si bil moj prijatelj od mladosti, ker si bil mož moje hčere. Grdo si ravnal z mojim prijateljstvom, moje očetovsko ljubezen si teptal! Sedaj je prišla ura maščevanja! Ako bi bil ti zmagovalec, mojemu maščevanju ne bi ušel, kakor ne uideš sedaj. Ako bi ti dobil krono, bil bi jaz prvi, ki bi ti jo izbil raz glavo!»

Pugačev postane mrtvaško bled in mrzel pot mu stopi na čelo.

«Barbar», zavpije obupno, «ali nisem dovolj nesrečen?»

«Ne toliko nesrečen, kot hudoben», odgovori Tugarov.

«Privošč mi čas k pokori!»

«Izprosi si ga od carice!»

«Milost, Tugarov! — Ne kaznuj prestopka z zločinstvom!»

«Ti si zavrzel mojo hčer, svojo ženo!»

Pugačev smrtni strah je naraščal pri vsaki besedi. Sprevidel je, da je jeza kozaka